

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Evsebivs || De Euangelica pr[a]eparatione

Eusebius <Caesariensis>

[Augsburg], 1522

VD16 E 4299

De tripartita philosophiæ diuisione secundum Platonem Cap. i.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34477

EVSEBII PAMPHILI LIBER VNDECIMVS

Vare Cum nonnulla ita dixisse Platonem ostendimus, ut apud Hebraeorum scriptores inuenit collatione temporum, certior eris, non Hebraeos a Graecis, sed graecos ab Hebraeis accepisse. Quod aliud principium facientes, iam aggrediemur, ostendemusque sapientes Graecorum iudaicam fuisse imitatos doctrinam, ut nullus nos accusare iure possit, si quos ipsi non recte intelligentes imitati sunt, eos nos Saluatoris nostri doctrina & gratia rectius iam intelligentes, & admiramur & sequimur. Hoc enim factum, nihil magnum a Graecis compertum propter eloquentiam comprobabitur. Omnia uero a Iudaeis atque Barbaris furatos commodius dixisse nullus admirabit, qui & eloquentes & fures fuisse non ignoret. Quod in superioribus non auctoritate nostra, sed suo ipsorum testimonio confirmauimus. Non autem in omnibus, sed in principalibus, neque omnes (longum enim id esset) sed principem omnium Platonem id fecisse confirmabimus, facile namque unusquisque postea per seipsum considerare poterit, si a Platone ceterisque fere omnes Graecorum philosophi acciperent, & Plato ab Hebraeis fundameta omnis bonae philosophiae, a Iudaeis Graecos accepisse. Verum, quoniam apud ipsum nonnulla obscuriora sunt, expositorum eius testimonia etiam non recusabo. Illud uero ante omnia dictum sit, nonnulla Platonem non conuertisse, sed peruertisse, quod non accusandi illius, sed excusationis nostrae causa dicimus, ut non iniuria ceteris contemptis, iudaicam amplecti scripturam uideamur.

De Tripartita philosophiae diuisione secundum Platonem.

CAPVT I.

Omni philosophiam Plato in tres partes, Physicam, Ethicam, Logicam partitus est. Physicam deinde in sensibilem doctrinam, & incorporealium speculationem suppartitur, quam diuisionem etiam apud Iudaeos multo ante Platonem factam esse inuenies. Sed primo quae Platoni placuerunt ab Attico preclaro Platónico summam ex eo libro, quem aduersus eos conscripsit, qui Aristotelicam habentes scientiam, Platoniam profiteri non audent. Cum igitur tripartito inquit uera perfectaque philosophia di-

A uida

uidatur, in moralem scilicet, & naturalem, & logicā, cumq; prima pars & singulos hominum probos cōstituat, & domos integras ad rectā gubernationē reducat, ac populos deniq; diuersis regēdi modis cōstruat, secunda ad diuinarum rerum cognitionem perducatur. ipsarum dico, quæ primæ sunt causarum altissimarū, & aliorum omnium, quæ inde duce natura emanant, cumq; ad harum duarum partium inuentionem atq; cognitionem tertia pars accedat, manifestum omnibus est, Platonē primum maxime omnes has philosophiæ partis usq; ad ætatem suam, sicut membra Penthei dissectas atq; confusas in unum corpus atq; animal integrum reduxisse. Thales enim, Anaximenes, atq; Anaxagoras de naturalibus solum rebus considerarunt, Pitacus vero, Periander, Solon, Lycurgus, ceterisque istis similes de gubernandis hominum coetibus solummodo conscripserunt, Zeno autem & omnes eleatica disciplina logicæ solummodo studuerunt, Plato deinde post hos omnes natus, uir natura præstans, & uere diuinitus missus, nullam partē philosophiæ imperfectam reliquit, sed omnes diligēter complexus nec in necessarijs defuit, nec ad inutilia delapsus est. Verum, quoniam singulas philosophiæ has partes, Physicā scilicet, Ethicam, atq; Logicam Platonem diximus perfecisse, age nunc ita esse, ut diximus, comprobemus. Hæc Atticus, quibus attestatur Aristoteles peripateticus in septimo eorum librorum, quos de Philosophiā adidit his uerbis. Plato proprie atq; perfecte præ cæteris omnibus philosophatus est, nam Thalem secuti naturales solummodo fuerunt. Pythagorici uero cuncta celabāt, Xenophanes quicq; ab eo profecti sunt ita contentiosas mouerūt rationes, ut confusionem potius q̄ auxiliū philosophantibus attulerint, Socrates, ut & Plato scripsit, & prouerbio dicit, ignem igni addebat. Cum enim natura ingeniosissimus esset, & de omni re dubitare peritus, morales & ciuiles cōsideratiōes induxit, & de idæis primum dicere aggressus est. Omnes autē alij partes philosophiæ tractarunt, quidam medicinam, nonnulli mathematicas disciplinas, alij musicam & poeticam, complures autē orationis uim admirati sunt, quorum alij se rhetores, alij dialecticos profitebant. Socratis uero successores uarij atq; contrarij sibiipsis fuerunt: alij enim humilitatē & turbationū sedationē laudabant, alij uoluptatem secuti sunt, ac nonnulli

nullo quidem omnium scientiam sibi arrogabant, nonnulli nihil se scire profitebant, & alij uel cum infimis conuersabant, alij econtra diffidiles & soli secum uiuebant, Plato autem primus & recte intellexit, atque diuisit, dixitque primū esse de natura uniuersi negocium, alterum de hominibus, tertium de oratione, putauitque non posse nos res humanas perspicere, nisi prius diuinas intellexerimus. Nam quemadmodum medici cum membra quaedam corporis curare uelint, ad totū prius se corpus conuertunt, sic quis uelit res humanas perspicere, naturā uniuersorum prius considerare debet: (pars enim uniuersi homo est) Bonū etiam duplex esse dicebat, alterum nostri, alterum uniuersi. Principalius autem esse bonū uniuersi, ab illo enim hoc profluere, quā rationē Aristoxenes musicus ab Indis emanasse contendit. Indum enim quēdam ait Athenas petiisse, Socraticum colloquentē ab eo quāsi uisum, quomodo & quā faciēdo philosophus esset. Cumque Socrates respondisset, Si quomodo uiuendum sit homini consideres, Risisse Indum atque dixisse, neminem posse recte humanas res intelligere, qui diuinas ignoret. Vniuersam igitur philosophiam Plato in Physicam, ciuilem, & logicam partitus est. Hęc Aristoteles.

De morali Hebræorum philosophia. CAP. II.

HAnc tripartitam partitionē si diligenter attenderis, multo ante Platonem Hebræos perspexisse non ignorabis. In primis enim moralem partē summo studio recteque magis quam uerbis amplexus fuisse Iudeos constat. Finem enim bonorum beatamque terminum uitæ pietatē erga deū arbitrant, quē quidem finem preceptis dei conseruandis, non uoluptate corporum secundū Epicurum consequi putabāt, neque tripartita secundū Aristotelē bona, corporis scilicet, animæ, & exteriora æquali lance pēfabant; nec ignorantiam omnium rerum, quā nonnulli honestiore uocabulo retinentiam appellarunt, multi fecerūt, nec denique in ipsam animi uirtutē finē posuerūt. Quid enim ipsa sine diuina gratia & absque pietate ad getam uitam conferre potest, propter quā a spe, quā in deo habebāt, quasi a fine dependentes deo gratos solummodo beatos opinati sunt. Quia profecto cum omnium bonorum largitor deus, uitæ fons, & uirtutis origo sit, solus ad beatam uitam eis sufficit, qui uera pietate ad ipsum tendunt. Vnde sapientissimus ille Moses, qui primus omnium hominum

A ij uetustis/